בעזהשי"ת. אוסרו חג הסוכות תרצ"ג בוואיינוטא יע"א.

יברך ה' מציון לכבוד ידי"נ הרב הגאון המובהק סו"ה
וכו' מו"ה אהרן יצחק זסלאנסקי שליט"א ישא ברכה מה'.

אחדשה"ט כדת.

מכתבו הנכבד הגיעני זה ימים אחדים, ואני נותן לו תודה רבה לבקורת עליו, כי באמת שמחה גדולה לאיש כי ידעו כי דבריו נספרים לרוב גאוני ישראל. ובדבר בקורתו שם "בתורת א"י", כי גם הגאון הגדול הגר"א זצ"ל אמר ביאורי זה ראה בספרי הגאון "תורת אהרן", סי' י"ט הנדפס בשנת תרפ"ט בווארשא, וקלסיה מאוד לאמר שהוא קרוב לאמת או אמת לאמיתו:

א) ומה שהעיר מר מהתו"כ דאיתא שם לאכלה ולא למנחות ולא לנסכים וגם [illegible] דהכוונה שם היא על חיובי שביעית, ההערה נכונה וגם הערתו נכון. וגם דדוחק י"ל דכוונת התו"כ לא על יין אלא על שמן דגם שמן אפשר לבלעים נספים, אבל זה דוחק, ואבל בתוכו זה לאחר [פיון] הערת הרב"ג הנ"ל הטורי אבן בר"ה דף ט"ו ד"ה קרא לבורותפם לחייב שביעית בחלה דאי לאו קרא ה"א דפטור מחלה הואיל באם נטמא היא בשרפה, תיבות מדאצטריך קרא בירושלמי ובספרי לפטור שביעית מתרומה ומעשר הרי מוכח דלא חיישינן לטומאה יעו"ש, ולענ"ד נראה דקרא אצטריך לענין שמן של שביעית בפטור,

ה) דרך אגב אעתיק כאן דהא דבפסחים שם אוכלין בענבים עד הפסח, בזיתים עד עצרת, בגרוגרות עד החנוכה בתמרים עד הפורים ר"ח גרסת בברייתא שחלוף, פירש"י שחלוף בגרוגרות עד הפורים בתמרים עד החנוכה, והר"מ פוסק כמאורתא דברייתא ולא כר"ח, ובאמת קשה למה לא פסק כר"ח, ושמעתי בילדותי משם הגאון ר' גרשון תנחום ממינסק ז"ל בעהמ"ח ספר "אונא דחייא" דהר"מ לא דר"ח שחלוף אינו מפרש כפירש"י, דבהחילוף יש נ"מ לדינא, אולם לפי בסדר השנה הוא חנוכה ואח"כ פורים ואח"כ פסח ואח"כ עצרת, ובברייתא קתני פסח ועצרת קודם חנוכה ופורים, והפי' קא ר"ח והחילוף גרסת בברייתא דהגירסא דהברייתא צ"ל כך "אוכלין בגרוגרות עד החנוכה בתמרים עד הפורים בענבים עד הפסח בזיתים עד עצרת", כסדר השנה, ואח"כ לדינא אין נ"מ בין גרסת הברייתא לגרסת ר"ח ולכן לא פסק הר"מ, ואם שהוא דבר קטן כתבתיו כאן מפני שלא ראיתי שיאמר דבר זה וגם בספרי דאורייתא טבין:

ו) מה שכתב כת"ר על אודות פירוש המפרשים בירושלמי ובחון ליישב, אינני רואה נחיצות להעיר בדבריו, דבאמת לפום דבריו אית להו פירכא, והפירוש שכ' התקלין חדתין דקאי אאחר הביעור שעם מצוות לאו והנאת [illegible] הוא בלא גדול לוסר באכילה ושתייה מצוות לאו, ואח"כ יוצאין בפסח במצה של שביעית המפורשים במשנה פ"ב דפסחים שאין יוצאין בהם ישתוק הדבר ולא יאמר, וגם זה אין ספק דבירושלמי פשיטא דדין של שביעית יוצאין אף לכתחילה ונשאלו להאריך;

מתרו"מ דאי לאו קרא היה חייב דהא קשין לא שייך חשש טומאה דהא מותר
להדליק בו ושמן של שביעית ניתן להדלקה ואין כאן משום הפסד, אבל חלה של עיסה
דודאי אסור להדליק עיסה של שביעית, שפיר הוה חיישינן לדלמא מטמא, ולהכי צריך
קרא דלבורותיהם ולבעירה זה נכון בלי דוחק:

ב) ומה שאמר שם הטורי אבן דקרא אתי למעט תרומה שלא הוכשרה בא"י אף
שנטמא, לכאורה נ"ל שהוא דוחק גדול דלמה לא נימא דפירות שביעית פטורים
מתרו"מ שאלו ונכשרו ונטמאו דבו שריפה, ובפרט למ"ד בחולין דף קי"ח ע"ב דהכשר
תחילת טומאה היא, והרי מותר לכתחילה להכשיר פירות תרומה לדבריו אפילו
כמש"ב בהתשובה שהדפסתי בסוף ספרי הדרושים "תקון האדם" [[illegible]
[illegible] ובאי. ושם פירשתי אחד את הרב [illegible] אב"ד [illegible] ק"ק [illegible] שליט"א
ויחד את הרב [illegible] שליט"א ואחד אתו "ועד הרבנים המאוחד" שליט"א.]
וצריכין לדחוק ולומר כיון סברא בתרי [illegible] לא אמרינן, וזו תרי [illegible] לא אמרינן
שזה דוחק ואין כאן להאריך, אבל מה שתירצתי דבעינן קרא לשמן של תרומה
הוא נכון לעניין בלי דוחק כלל כמש"ב לעיל:

ג) ומה שתירצתי הערת כת"ר על הספרא דאשר לאכלה ולא למנחות ולא
לנסכים, דמנחות הכוונה הסולת והנסכים הכוונה על השמן שלא מצינו דשמן
[illegible] [illegible] [illegible], ואין זה רחוק שהרי מצינו כמה פעמים דשמן המנחה נקרא
נסכים ובמנחות דף פ"ט ע"א מערבין נסכי אילים בנסכי פרים נסכי כבשים בנסכי כבשים
[illegible] אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים, הרי דשמן המנחות נקרא
נסכים, ולא עוד אלא שהמשנה מסיימת שם דאה"נ, "הכל הבא עם העומר אע"פ
שמנחתו כפולה [פי' הסולת כאומר הגר"א כפולה שני עשרונים] לא היו נסכיו [השמן]
כפולים", ויעו"ש בזה, הרי לכאורה להדיא ד"מנחה" הכוונה על הסולת לבד ו"נסכים" על
השמן בלא הסולת, ולפ"ז לא רחוק לומר גם כוונת הספרא פ' בהר לאכלה ולא למנחות
שהסולת לא יהיה של שביעית ולא לנסכים שהשמן לא יהיה של שביעית, ויין של שביעית
[illegible] לא קיימינן קרא למעט כיון דבשביעית ליכא פירות הנקרבים, וכבר כתבתי לעיל
שגם לעניין הוא דוחק, אבל אין זה דוחק גדול עכ"פ, אבל מ"מ תירוצו דרך פשוט יותר
כמש"ב לעיל והאמת עד לעצמו:

ד) ולכאורה נפל ברעיוני לומר דרבי ס"ל כמשנה דמנחות שם דף פ"ז ע"ב
דאין מביאין יין ישן שעבר עליו שנה לנסכים, חולק על המשנה האמורה בפרק
שלא עובר אין מביאין נסכים, דא"כ בשנה השמינית מאין יקחו נסכים הרי
היין של שנה שביעית כבר ישן הוא בשנה שמינית, וא"כ צ"ל דהרמב"ם פ' בהר אתיא
כרבי וזהו שפיר, אך שברתי וראיתי שאין זה אמת שהרי מפורש בפסחים
דף נ"ג ע"א דאוספין לענבים עד הפסח, הרי שיש ענבים שלא נעשו עדיין יין
גם בזמן הפסח, ולפ"ז הרי יש יכולת לעשות יין מענבים של שנה שביעית אחר
הפסח של שנה שביעית ונמצא שנה שמינית יביאו היין [illegible] הענבים
בשנה השביעית וש"מ היין אינו עדיין ישן שלא עבר עליו שנה מאז נעשה יין ומה
פשוט, ועוד אפשר באופנים אחרים לצייר יין שאינו ישן וש"מ אינו מאלה
הענבים שגדלו בשנה השביעית, אבל קשה עלי להאריך: